

§ 23

Fossilbränsleberoende organisation 2030

Beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ”Uppdragsbekräftelse - Fossilbränsleberoende organisation 2030” till samtliga stadsdelsnämnder, facknämnder och bolag. Utredningen omfattar de varor och tjänster som staden upphandlar. Analysen visar att staden är på god väg att fasa ut det fossila bränslet, att en omställning till fossilbränsleberoende organisation leder till marginellt ökade kostnader och att flertalet åtgärder kan vidtas för att minska klimatpåverkan. Förvaltningen har inget att invända mot den analys som genomförts eller till de åtgärdsförslag som ligger inom förvaltningens ansvarsområde, men instämmer med stadsledningskontoret att utredningen behöver kompletteras med en djupare analys, förankring och utbildning.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 6 mars 2014. Dnr 1.5.1.-010-2014.

Förslag till beslut

Ordförande Bo Sundin m.fl. (M) samt tjänstgörande ersättaren Lotta Gravenius (FP) yrkade bifall förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Birgitta Hald-Svensson m.fl. (MP) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Anki Erdmann (V) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande Bo Sundin (M) ställde de olika förslagen mot varandra och fann att nämnden antagit förvaltningens förslag till beslut.

Reservation I

Ledamoten Birgitta Hald-Svensson m.fl. (MP) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande

Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Att påpeka behovet av en central funktion under kommunstyrelsen för att driva och samordna klimatarbetet i Stockholm och för att påverka andra aktörer att vidta åtgärder för att Stockholm skyndsamt ska kunna fasa ut de fossila bränslena.

Att därutöver anföra följande.

Miljöpartiet har länge drivit kravet att Stockholms stad ska ta fram och implementera beräkningsmetoder för kommuninvånarnas klimatpåverkan utanför stadens gränser i form av konsumtion och resor. Hittills har staden inte bedrivit något sådant arbete utan enbart räknat på de direkta utsläppen inom Stockholms geografiska gräns. Detta trots att nästan ingen produktion av mat och varor sker i staden, och alla transporter utanför kommun- och landsgränser utesluts.

I arbetet med en fossilberoende organisation måste staden snarast gå vidare med att kvantifiera utsläppen av växthusgaser vid produktion och transporter. Det måste även tas fram uppgifter om de varor som staden upphandlar och kravspecifikationer för upphandling av varor som produceras i stort sett utan fossil energi. Det behövs en central funktion under kommunstyrelsen för att driva och samordna klimatarbetet i Stockholm och för att påverka regering, landsting och andra aktörer att vidta nödvändiga åtgärder för att Stockholm skyndsamt ska kunna fasa ut de fossila bränslena.

Utredningen visar på att stadens förutsättningar för att bli fossilberoende i stort vilar på vad andra aktörer i samhället gör för förändringar i riktning att bli fossilfria, samt att politiska beslut om mål för år 2030 genomförs enligt plan. Stadens beroende av omvärlden är tydligt, men det finns all anledning att skyndsamt vidta de åtgärder som ligger inom förvaltningens rådighet.

Fortums mål om att bli klimatneutrala senast år 2030 innebär att stadens fjärrvärme då blir fossilberoende. När det gäller stadens direkta energianvändning är det angeläget att snarast avveckla koleldningen i Värtan för produktion av fjärrvärme, att avveckla koleldade värmepannor, endast köpa in fordon och varutransporter som drivs med förnybara drivmedel etc. Förutsättningar för fossilberoende bränslen är en viktig del och staden ska vara drivande i dessa frågor. Energieffektiviseringar är fortsatt viktiga för att minska behovet av biobränsle som kommer att bli en bristvara framöver.

Elen som köps in är idag miljömärkt och har därmed inget eller måttliga utsläpp av koldioxid. Men det finns ett stort värde såväl miljömässigt som ekonomiskt att minska onödig elkonsumention. Det är sannolikt även

helt nödvändigt. Byte till lågenergibelysning i stadens fastigheter bör tas med i förvaltningens uppdrag då många fastigheter idag har en äldre modell av belysning som drar mycket el.

För delar av stadens verksamhet såsom skolor och äldreomsorg är inköp och hantering av livsmedel ett viktigt bidrag för stadens sammanlagda arbete till en fossilbränsleoberoende organisation. Det handlar främst om att köpa in livsmedel med totalt sett låg klimatpåverkan. En minskad andel av kött är mycket viktigt. Det är även betydelsefullt att minska svinn av mat i alla led samt att samla in det svinn som väl uppstår för rötning till biogas.

Staden bör därmed fokusera på att ta fram en kostpolicy som omfattar klimatutsläpp från livsmedel, anta ett mål om minskat svinn av mat samt anta ett mål om nära 100 procents insamling av stadens eget matavfall. Utöver detta är det fortsatt viktigt att minska behovet av uppvärmning och el i staden fastigheter genom energieffektiviseringar och byte av belysning.

Reservation 2

Ledamoten Anki Erdmann (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande

1. Att delvis tillstyrka förvaltningens förslag.
2. Att i övrigt anföra följande;

Visst är det en bra ambition att inta en ledande position när det gäller klimatarbetet. Dock förhåller vi oss skeptiska till att staden med nuvarande politiska ledning lyckas med detta. Fortfarande har de styrande till exempel stora problem med insamling av matavfall. Det är viktigt att minska svinn och att ta till vara det som uppstår. Till stadens verksamheter som t.ex. skolor, barn- och äldreomsorg ska man köpa in livsmedel med låg klimatpåverkan. En minskad andel kött är en viktig del av detta.

Under rubriken *Personresor* står det: *Tjänsteresor görs med tåg om det är ett fullgott alternativ*. Ordet *fullgott* öppnar för tolkningar och invändningar. Vi vill ha en starkare formulering som tydligt visar att endast i undantagsfall används annat färdmedel.

Vid upphandling av till exempel hemtjänst kan staden ställa krav på miljövänliga transporter finns nämnt i texten. Följden av systemet med upphandlingar leder till att bolagen far både hit och dit med bilar. En

rationell hemtjänst utan allt bilfarande får vi om den drivs helt i egen regi.

Val av byggmaterial med låg klimatpåverkan där så är möjligt står under rubriken Byggentreprenader. Bra! På sidorna 23 och 24 i bilagan nämns att både betong och stål orsakar höga utsläpp av växthusgaser. Trä förordar statsledningsledningskontoret, mellan raderna, i sitt bilagda tjänsteutlåtande. Vi vill också se att staden rekommenderar byggande av hus som helt producerar sin egen energi eller mer därtill. Verkningsgraden blir högre vid sådan produktion jämfört med till exempel fjärrvärme, som faktiskt förlorar avsevärd energi under transporten.

Att analysera i vilken utsträckning fossila bränslen används för varor och tjänster ... är i många fall omöjligt. ... då det saknas klimatdata framtagna för enskilda varor och tjänster för statsledningskontoret fram i sitt utlåtande. Ett bra och klarsynt konstaterande! Behovet av innehållsförteckningar över hur höga halter av växthusgaser som ligger i en produkt och tjänst kommer att växa framöver. Stockholm stad bör därför initiera start av ett arbete med att ta fram sådana data.